

מסורת הש"ס

(א) עירובין מז. ע"ז יג.
(ב) לעיל ז. (ג) מע"ש פ"ה
מנ"י סוטה מז. (ד) נקטן
יב: (ע"ש) (ס) ונלתי יג.
(ז) נכרסות יח.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דיתא לנח כורא.
י"ב ק' הוא גירסת האלפס
בסומכיהל נלח כורא
ופי ה"ק פוס שם המקום
היטב על נהר דיתא לנח
כורא נלח והב"ח דגם
רבים שתייבש הנהר ומתו
הדגים כפי"ל (ב) שם הוא
אין כשין סוף יכול לאכול
מן במורד כושן מן:
(ג) רש"י ד"ה ביד וברגל
שלוהן בידו ע"ן תלמי
ו"ב י"ל עשות: (ד) ד"ה
דופא כו'. י"ב ע"י לעיל
כפירושו בדף ז' ע"א:
(ה) ד"ה למימלא למורחן
הרבה א"ע"ל: (ו) ד"ה אל
הני נמי אע"ג דמלחמיה:
(ז) ד"ה אגב כי המלח מבין
הס"ד וחס"מ מה"ר עבדי
ליה שיתן א"ע"ל כלומר
רוחמן אומר הרבה פעמים
הס"ד וחס"מ מה"ר שיתן
איצ"י ששים פעמים
הס"ד:

לעני רש"י

רש"י. מקלן ליד.
רייני"ס [רייני"ש]. ריין
(שם הנה). אורבטור
[אורבטור]. שיקוף.
בלבדוריא [קלבידוריא].
מנוול. בדר"א [בדר"א].
גרין של טספן.
קונפוטש"א. עתירת
מאכלים כבושים.

מוסף רש"י

המשך מעמוד קודם. פתח
תרי בבי. אחד לנח נסתר
לכנס המים וחדל לא שני
אלתא (שם). אדעתא
הכורב. לנח דגים מתקין
ולא להשקות השדה. דלי
להשקות השדה מתקין היה
לו לשקות פתח אחד
ויתעבבו שם המים וגם
הדגים יבו נלודין שם
מלחין (שם). דפשו
דיקלא. לשון פיוקם כמו
וישפתי (אכס"ג יא). טעם
מן הענינים. ויש שמפשיין
אומר לנחך הדקל לפי
שנפשו מרובים ואין מתקין
אומר ליגדל ומתקין לא
הפשיהו כימור ככרם
(רש"י"ס ב"ב טז). אדעתא
דחיותא. לנחך דהמנוח
להלכין ואיני מתקין
להלכת הדקל. כד
אדעתא דדיקלא. כד
שגלל הדקל (שם). מחד
גיסא. מקלן הוא את
האין שמגלה סוף מנח
אחד והוא דלי אדעתא
דחיותא לנח מתקין לנחין
לא מים (שם). מנח
גיסא ומתא גיסא. אם
מכל לנחין לקט כן מעט
וכן מעט. אדעתא
דיקלא. שכן מנח
לעשות (שם). אקרא
דשונתא. שונתא שם
הנהר. אקרא קונטרס"ה
נלח"י. ויכנס על שפת אומר נהר
ליריד של עכו"ם. שוק הנקבע ליום חג של עובדי כוכבים (עירובין מז). ולוקחים בהמה עבדים ושפחות. מפני שמכניסין
לקדושה (שם). בתים שדות ורכושים. מפני שמעמידין אי נמי משום יסוב ל"י (שם). רכובות. שטרות. ומעלה בערכאות
שלדן. מקום גוליות ופושטין ומעלה שטרותיו לפניהם לתמוס ואף על פי שכתוב ומפלות היא להם ואינה למנער דלול
ומורה. מפני שהוא כמציל מידן. שמתוך כך ייח לו עדים ומעיינין להלל מן העיריין (ע"ז יג). שלם חומר העובד כוכבים
יערער על המכיר (עירובין מז). למיגרל. לשון עשיה ומיקון (סוטה יז). עד ימיו היה פטוש מכה בירושלים. צבת
הנפסים בחול על מועד נשמות מלאכת דבר האבד שמתורת כמועד. ועמד הוא וגור על הפחים אפילו נדבר האבד מפני שקולן
נשמת למרחוק ואין הכל יודעין שיהא נדבר האבד (סוטה מז). הדרן עלך משקין

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן יא.

יריד של עכו"ם. יומא דשוקא: **ומעלה בערכאות.** לקיימן כחיתמתן דכין דהשתא הוא דמשכת להו וליומא אחרינא לא שרי: **אופרי.** שרדין
צו דגים שקורין רש"א: **אינו.** רשמות שרדין צו עופות: **למגדל תנורא.** לעשות התנור מחדש: **מוחלף.** נפה: **צימוס החמה.** כלומר
כשים ימות החמה כגון צפסא דחבול עלמא שאין יורדין צו גשמים מותר לעשות צו תנור לפי שלאחר יבש ויכולין לאפות צו פת צרגל
לצורך הרגל: **כאן צימוס הגשמים.** כלומר כשירדין הגשמים צרגל כגון צסותא אין עושין תנור לפי שאינו יבש לאחר עד לאחר הרגל
ועבד עירכא שלם לצורך הרגל:
בתנ"י מעקה למרפסת. כותל
קטנה העושין על האילנות שלפני
העליות גדולות כעין שיש על שפת
נהר רייני"ס: **שפין אס הסדקין.**
צבתנור: ומעגילין אופן **נמעגילה.**
שגולין על קרקעות התנור עץ גדול
עגול כדי לסתום הסדקין: **ציד**
וצרג. (ג) שלוקח צידו עץ וצובעין
ציד על התנור לסתום הסדקים או
צועט צרגלו על קרקעות התנור:
מחללים. עץ כעין רגל שדומקו
נמעגילה לסתום הסדקין ויש צו
מעשה אומן יותר ממעגילה: **ציר.**
רגל הדלת כמו הדלת מסוב על צירה
(משל יז): **צניור.** הוא החור
שנאקסופה המתמונה כמו צניורא
דדשא: **הקורה.** מה שעל הפתח
שמתחור צו הדלת וקורין אורבטור:
מנוול. כצדורא: **ובלנד** שלם
יכוין לעשות מלאכתו כמנוול.
כשים לו לתקן כל אילו צשאר ימות
השנה ומניחו עד המועד: **וכשין.**
של ציר כלומר דגים ושאר דברים
שכובשים במלח שיכול לאוכלן כמנוול
שלם יהא צריך להמתין צבליהן עד
לאחר המועד שיהו נכשין מהר
וראין לאכול מיד: **גמ' הולא.**
הוא דקל: (ז) **דופא.** עבדי לחיים
של גדר: **ואינו טע צניט.** זה הוא
מעשה הדיוט: **מעגילה.** דרך אומנות
יותר: **ציד וצרג.** דלחא מעשה
אומן הוא לא כל שכן: **כעין מעגילה.**
ולא מעגילה ממש אלא כעין מעגילה
ציד וצרג: **עד ימיו.** של יוחנן כ"ג
היה פטוש מכה בירושלים בחולו של
מועד והוא גור עליו וצטלו. אלמא
אסור ומתנ"י קתני ומתקין מנוול
ומפתח: **מסניסין דמסניסין אלו**
חוש"מ בדגרי. כמנוול של עץ שרי
דלחא הוי קלא רצה: **דנפח.** דפטיס
היינו קורנא אסור דהוי קלא רצה
ואולודי קלא אסור: **מגלי.** מסר
הגדול שרי דלח מולד קלא כלום:
צחליני. צרר"א אסיר דהוי אולודי
קלא טפי: **לאחר שגור.** יוחנן כ"ג:
הא ר' יהודה הא ר' יוסי. צפירקא
לקמן (דף יב). דרבי יוסי לא צבי
לשנוי לדבר האבד ומתנ"י דשרי הכא
כל הני צלל שניו ר' יוסי היא:

בזורא סמוך למסרחיה מעלי.
וצומן הזה תופסים סכנה
למיכל סמוך לסירחון וגם משתי
עלה אבזה דאמר צסמוך דמעלי
ושמא צשמו כמו רפואות צש"ס
שאין טובות צומן הזה או שמא
נהרות דצבל מעלו לו טפי ויש
מפרשים דכוורא לא צכלל דגים מיירי
ושם דג ששמו כוורא ומשונה דצברים
האלו משאר דגים כדמרינן פ' כל
הצטר (פולין דף קט): **אסר** לן
גירומא שרל לן לישנא דכוורא ואין
נראה שיהא צכלל הלשונות של דגים
טעם אחד:

הדרן עלך משקין בית השלחין
הציר והצינור והקורה והמנוול והמפתח שגשברו מתקנן במועד = ובלבד
שלא יתכוין לעשות מלאכתו במועד וכל כבשין שהוא יכול לאכול מהן
במועד כובשין: **גמ' היכי דמי מעשה הדיוט רב יוסף אמר** = בהוצא ודפנא
במתניתא תנא צר בצרור ואינו טח בטיט: שפין את הסדקין ומעגילין אותן
במעגילה: השתא במעגילה אמרת שרי ביד וברגל מיבעיא הכי קאמר
שפין את הסדקין ומעגילין אותן כעין מעגילה ביד וברגל אבל לא במחלצים:
הציר והצינור והקורה והמנוול והמפתח שגשברו מתקנן במועד: **ורמינהי**
עד ימיו היה פטוש מכה בירושלים כו' עד ימיו אין מכאן ואילך לא לא
קשיא כאן בדנפחי כאן בדגרי מתקיף לה רב חסדא לא קשיא הא במגלי הא בחציני
אסיר קלא אומר שרי אלא אומר רב חסדא לא קשיא הא במגלי הא בחציני
רב פפא אומר כאן קודם גזירה כאן לאחר גזירה רב אשי אמר הא ר' יהודה
הא ר' יוסי דאמר ר' יצחק בר אבדימי = מאן תנא שנינו במועד בדבר האבד
דלא כר' יוסי אומר רבינא כמאן מדלינן האידנא קביותא דדשא בחולא
דמועדא כמאן כר' יוסי: כבשין שהוא יכול לאכול במועד כובשין: (ב) **בדיתא**
לבאי כוורי אזיל כולי עלמא צוד אייתו כוורא שרא להו רבא למימלא
מינייהו אומר ליה אביי והא תנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן במועד
כובשין אומר ליה כיון דמעיקרא אדעתא דאכילה אייתיניהו ואי שביק להו
פסדי = כפרקמטיא האבד דמי ושרי ואיכא דאמרי = שרי להו רבא מיצד
מיזל אייתוי ומימלא אומר ליה אביי והא אנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן (ג)
כובשין תנן אומר ליה הני נמי מיתאכלי אגב איצצא כי הא דשמואל עבדו
ליה שיתין איצצי ואכל רבא איקלע לבי ריש גלותא עבדי ליה שיתין איצצי
ואכל רב איקלע לבי רב שפיר אייתו לקמיהו ההוא כוורא תילתא בישולא
תילתא מילחא ותילתא טוויא אומר רב אומר לי אדא ציידא כוורא סמוך
למיסרחיה מעלי ואמר רב אומר לי אדא ציידא כוורא טוויא באחוה אסוקיה
באבוה מיכלי בבדיה אשתי עליה אבוה ואמר רב אומר לי אדא ציידא
כוורא תחלי וחלבא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב אומר לי אדא
ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא שיכרא שיכרא ולא חמרא:

הדרן עלך משקין בית השלחין
כשיוצאין מסמרים של עץ מן הקורה שעל הפתח דשרי למיעבד צלל שניו: **דיתא.** שם נהר:
נכאן שם מקום: **כוורי.** הי עשו דרך לנהר שילא מימיו ושפתיו שם דגים הרבה: **למימלא.** (א) הרבה אע"פ שאין יכולים לאוכלן
במועד שהרי היו מלוחין הרבה: **כשין.** כחומן וצמלה שקורין קונפוטש"א. והכא נמי כיון שמלחן הרבה כדי להצניען מו לא חזו כמנוול:
אמר ליה הני נמי. (א) דמלחניהו: **מסחלי.** כמנוול: **אגב איצלא.** שמושך המלח מהן: (א) **סיסין איצלי.** כלומר רוחצין אותו הרבה פעמים
מזלי ליה ששים זימני: **רב איקלע.** כמנוול: **סילתא מילחא.** אגב איצלא: **סמוך למסרחיה מעלי.** כלומר יפה הוא לאחר זמן שנינו יותר
מההיא שעתא דלידור: **טוויא באחוה.** במלח נכרה מן המים כדגים: **אסוקיה באבוה.** לאחר שצללו ונתנו צמים ונון: **אסוקיה**
צבריה. מטיילין אותו צציר היוצא מן הדגים ואוכלין אותו: **משפיה עליה אבזה.** ששומין עליו מים שדגים נצרחו מן המים: **לעטון**
גופא. כלומר לאחר אכילתו מהלך הרבה קודם שישן: **ולא לעטון פוריא.** לא ישן לאחר אחריהם: **פחלי.** שחלים: **מיא ולא שכרא.**
מוטב לשמות אחריהן מים ולא שר הדרין עלך משקין בית השלחין

דחוקים. כי הא דשמואל עבדו ליה ששים איצצי ואכל. פ' מיני בתבשל. אומר רב אומר לי אדא ציידא. כוורא סמוך למסרחיה
מעלי. ותוב אומר, דג טוויא באחוה, פירוש המלח מן הים והדר מן הים, נמצאו שניהן אביהן הים והן כמו אחים. ואמר
לו מלח הרג במלח שהוא אחיו וצלה אותו במלח. אסוקיה באבוה, פ' כשתעלהו מן האש שוטפהו אסוקיה באבוה, פ'
כשתעלהו מן האש שוטפהו במים מלוחין שהן אביו. אכיליה בבדיה, פירוש אכול אותו כבנו והוא ציר של דגים שהוא
יוצא מן השמנונית של דג כי הוא חשוב לדג כבנו. וכשתאכלוהו שמה אחריה המים כי באותה העת ובאותו מקום היו
אומרים להם הרופאים ששתאכל דגים שמה אחריה המים ולא יין (א) ויין ולא שכר. כוורא תחלי וחלבא, ליטעון גופא
ולא ליטעון פוריא. פ' כשיאכל אותם, עד שיתכלו במעיו לא ישן, כי השניה מיד מיתקן.

הדרן עלך משקין בית השלחין.

עין משפט
גד מצוה

קד א מ"י פ"ט מהלכות
ע"ז הלכה יד טו"ש:
י"ד ס"י קטן סעיף ג:
קב ב ג טו"ש ע"ז א"ח ס"י
מקמא סעיף א:
קו ד ה מ"י פ"ח מהל'
י"ט הלכה יג טו"ש:
א"ח ס"י מקמ סעיף ז:
קז ו מ"י שם הלכה ו
טו"ש ע"ז סעיף א:
קח ז מ"י שם פ"ו הלכה
ה טו"ש ע"ז סעיף
ג:
קט ח מ"י שם פ"ח הלכה
ז טו"ש ע"ז סעיף ד:
ק"ט ח מ"י שם פ"ו הלכה
ז טו"ש ע"ז ס"י
מקמ סעיף ז:
קיא י מ"י שם הלכה ז
טו"ש ס"י מקמ:
ק"ב ח מ"י שם טו"ש:
סעיף ד:

רבינו חננאל

רב שרא לרב חיאי בר
אשי. למיגרל אחורי. פי'
במס' גיטין בסוף פרק
הניזקין (ו) מפרשי רבנן
אחילי. שבאן מעולה.
תרגום וריבא משהו כד
עזיל. ומפרשי אחורי,
אלפסוך. מאי טעמא
מעשה הדיוט, אבל איולי
אסיר. מאי טעמא מעשה
אומן הוא. רב יהודה שרא
לאבוי תנורא, למגרל
תנורא בחולי דמועדא,
ולרבא בר עיטבי שרא
למחולא מחולא בחולי
דמועדא. ועושין לגג
ולמפתח מעשה הדיוט
אבל לא מעשה אומן. היכי
דמי מעשה הדיוט, בהוצא
ודפנא. במתניתא תנא, צר
בצורר ואינו טח בטיט,
ועושין סדקין ומעגילין
אותן במעגילה ביד וברגל
אבל לא במחלצים. מתנ"י
הציר והצינור והקורה
והמפתח שגשברו מתקנן
במועד ובלבד שלא יכוין מלאכתו
במועד. איני והתנן בסוף
המס' סוטה עד ימיו פטוש
מכה בירושלים. עד
ימיו של יוחנן כהן גדול
אין, מיכן ואילך לא. ופרקי
אין, והתנא אומר פטוש דאסיר
מיכן ואילך בדנפחי, והא
התנן הצינור כו' בדגרי
דחוקים קל לה רב
חסדא, ונתנה, ופרקי,
בחציני אסיר, ומתניתין
דחכא בבדיה ושורי.
(א) קודם גזירה, פירוש
קודם גזירת יוחנן כהן
גדול. ורב אשי אומר מתנ"י
התנן ר' יהודה היא,
ומתנ"י דהכא ר' יוסי.
דאמר רב יצחק בר אבא
מאן תנא דבעי שנינו
כר' יוסי, דאי ר' יוסי הא
אמר דולף וגומר וגף
דכרכו. אומר רבינא כמאן
מדלינן האידנא כו',
וכבשין שיכול לאכול מהן
במועד מכבשין. רבא שרא
לכני בדיחאלאני למיעד
למימלא, אומר ליה אביי
והתנן כבשין שיכול
לאכול מהן מכבשין,
שכח און לא יכול לא.
אמר ליה הני נמי מיתאכלי
איצצי.

דחוקים. כי הא דשמואל עבדו ליה ששים איצצי ואכל. פ' מיני בתבשל. אומר רב אומר לי אדא ציידא. כוורא סמוך למסרחיה
מעלי. ותוב אומר, דג טוויא באחוה, פירוש המלח מן הים והדר מן הים, נמצאו שניהן אביהן הים והן כמו אחים. ואמר
לו מלח הרג במלח שהוא אחיו וצלה אותו במלח. אסוקיה באבוה, פ' כשתעלהו מן האש שוטפהו אסוקיה באבוה, פ'
כשתעלהו מן האש שוטפהו במים מלוחין שהן אביו. אכיליה בבדיה, פירוש אכול אותו כבנו והוא ציר של דגים שהוא
יוצא מן השמנונית של דג כי הוא חשוב לדג כבנו. וכשתאכלוהו שמה אחריה המים כי באותה העת ובאותו מקום היו
אומרים להם הרופאים ששתאכל דגים שמה אחריה המים ולא יין (א) ויין ולא שכר. כוורא תחלי וחלבא, ליטעון גופא
ולא ליטעון פוריא. פ' כשיאכל אותם, עד שיתכלו במעיו לא ישן, כי השניה מיד מיתקן.

הדרן עלך משקין בית השלחין.

(א) נראה דל"ל רב פפא אומר כאן קודם גזירה כו'.

(ב) לפיכך נגמ' הג' להיפך. ואולי דרבינו היה לו ג' אחרת.